

AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI'NA

İsmail BELEN[1]

Konu: Türkiye Afet Yönetimi Stratejisi Belgesi Bilgilendirme Toplantısı (1 Ekim 2014 Çarşamba)

İlgili toplantıya Orman ve Su İşleri Bakanlığı Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğünü temsilen katılmış bulunuyorum. Halen bu kurumda Genel Müdür Yardımcısı olarak çalışıyorum.

Daha önceden 4 sene Orman Genel Müdür Yardımcısı olarak çalıştım. 2014 yılı Ağustos ayında Amerika'da "Uluslararası Afet Yönetimi Semineri" ne katıldım. <http://www.fs.fed.us/global/is/welcome.htm#disaster>
Bu minvalde hem kişisel, hem de kurumsal görüşlerimi harmanlayarak paylaşmak istiyorum.

Öncelikle bu toplantının hazırlanmasında emeği geçen arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Buraya gelmeden önce;

- Toplantı davet yazısını,
- 10 sayfalık Paydaş Kurumları Bilgi Paylaşımı Ön Bilgi Notunu,
- Afet ve Acil Durum Yüksek Kurulunun 19.06.2014 tarihli toplantı tutanağını okudum.
- Sn. Genel Müdürümüz ve ilgili uzmanlarımız ile durum değerlendirmesi yaptık.

Öncelikle kurumsal görüşlerimi ifade etmek gerekirse;

- 1 Eylül 2014 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan [Başbakanlık Genelgesinde](#) de belirtildiği üzere Orman ve Su İşleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yüksek Kurulu üyesidir.
- Genel Müdür Yardımcısı olarak çalıştığım Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü; "çölleşme ve erozyon ile mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü ile entegre havza ıslahı plan ve projelerini yapmak, yaptırmak, uygulanmasını izlemek, bu faaliyetlere proje bazında destek olmak, bu iş ve işlemlerle ilgili politika ve stratejiler belirlemek, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyon sağlamakla" mükelleftir.
- Çölleşme diğer bir ifade ile "arazinin verim gücünün azalması veya kaybetmesi" pek kamuoyu gündemine gelmemekle birlikte ülkemizin de içinde bulunduğu kurak ve yarı kurak bölgenin (Orta Asya, Orta Doğu ve Afrika) karşı karşıya kaldığı en önemli afetlerdendir.
- Savaşlardan sonra en büyük göç "arazi bozulumundan" kaynaklanmaktadır. [Birleşmiş Milletler](#) rakamlarına göre 20 yılda 10 milyon insan mevcut arazilerinin bozulması nedeniyle yerlerinden göç etmiştir. 2050 yılına kadar 200 milyon insanın göç edeceği hesaplanmaktadır.
- Her sene 12 milyon ha. (Türkiye'nin 1/7'si) verim gücünü kaybetmektedir. Bu da 20 milyon ton buğdayın üretilmemesi demektir.
- Aynı şekilde sel, heyelan ve çığ gibi afetler nedeniyle can ve mal kayıpları yaşanmaktadır.
- Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü kendi imkânları çerçevesinde hem ulusal hem de uluslararası seviyede faaliyetlerine devam etmektedir.

Bu kapsamda;

- [4 Temmuz 2014](#) tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanan YPK Kararı ile yürürlüğe giren 2014-2023 yıllarını kapsayacak olan "Ulusal Havza Yönetimi Stratejisi" hazırlıklarını koordine etmiştir.
- 2014-2023 yıllarını kapsayacak olan "[Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi](#)" hazırlanmıştır.
- Bunlara ilaveten "Yukarı Havza Sel Kontrolü Eylem Planı (2013-2017)", "Baraj Havzaları Yeşil Kuşak Ağaçlandırma Eylem Planı (2013-2017)", "Erozyonla Mücadele Eylem Planı (2013-2017)" hazırlanmıştır.
- Bu ulusal çalışmaların yanı sıra; Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO) ve Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) ile işbirliği halinde tüm dünyada geçerli olacak "Kurak Alanların Restorasyonu Rehberi" hazırlanmıştır.
- Yine FAO ve TİKA ile birlikte; Azerbaycan, Kırgızistan, Özbekistan ve Tacikistan'da "Orta Asya ve Kafkaslardaki Dağlık Su Havzalarının Sürdürülebilir Yönetimi için Kapasite Geliştirme Projesi" yürütülmektedir.

Bu belgeler ve projeler yanında Uluslararası eğitimler ve konferanslara da ev sahipliği yapılmaktadır. Bu kapsamda;

- Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (UNCCD) 12. Taraflar Konferansı 2015 yılı Ekim ayında ÇEM Gene Müdürlüğü koordinasyonunda ülkemizde düzenlenecektir. Başta Afrika olmak üzere dünya genelinde Bakanlar, Milletvekilleri, Delegeler dâhil 5000-7500 kişinin katılımının beklendiği bu konferansın ana konularından birisinin "bir afet olarak çölleşme ve kuraklık" olabileceği, bu konuda Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile işbirliği yapılabileceği mütalaa edilmektedir.

Biraz da kişisel görüşlerimi ifade edecek olursam;

- Halen başkanlığını yürüttüğüm "[Geleceği Önemseyenler Derneği- GÖNDER](#)" adına, 6-22 Ağustos 2014 tarihleri arasında Amerika Birleşik Devletlerinde "[Uluslararası Afet Yönetimi Semineri](#)"ne katıldım.
- Amerika Orman Servisi tarafından organize edilen bu seminer, Amerika Federal Acil Yönetim Ajansı (Federal Emergency Management Agency- <http://www.fema.gov>) ile işbirliği halinde yürütülmüştür.
- Temel konumuz; 1970'li yıllarda Kaliforniya'da meydana gelen büyük bir orman yangınından sonra orman teşkilatı tarafından geliştirilen "Afet Komuta Sistemi (Incident Command System)"in bilahare nasıl "Ulusal Afet Yönetimi Sistemi" haline geldiği, bunun uygulamaları, kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonu idi.
- Bu seminer çerçevesinde yaklaşık bir aydır devam etmekte olan, çok farklı kurumlardan 2000 kişinin katıldığı yangın söndürme faaliyetlerine iştirak etme imkânımız oldu.

Burada paylaştığımız sunumları, aldığımız notları, belgeleri paylaşmaktan mutluluk duyacağımı ve Türkiye Afet Yönetimi Strateji Belgesi'nin hazırlıklarına hem Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü olarak, hem de kişisel olarak katkı vermekten mutluluk duyacağımı ifade etmek isterim.